

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 15.3.2004 61. vuosikerta Numero 1 Sivu 12

Luomivasikat kasvavat hyvin laitumella

Janne Kiljala ja Arto Huuskonen, MTT

Ayrshiresonnivasikat kasvoivat paremmin laitumella kuin pihatossa olleet vasikat. Laiduntavilla eläimillä kasvu oli keskimäärin 1 235 g päivässä. Pihatossa vasikat kasvoivat 1 155 g päivässä. Laitumelle tarjotun väkirehun määrä ei vaikuttanut vasikoiden kasvuun.

Laiduntaminen ei heikennä vasikoiden kasvua, vaan jopa parantaa sitä pihattokasvatukseen verrattuna. Laiduntavilla vasikoilla oli ruokintakokeessa koko ajan tarjolla tuoretta hyvälaatua ruohoa. Sen sijaan pihatossa vasikoille jaettu säilörehu ei taannut niille yhtä hyvää kasvua. Väkirehutäydennyksen määrä ei näytä juuri vaikuttavan laiduntavien eläinten kasvuun. Niinpä väkirehua kannattaa antaa sen mukaan, paljonko laidunta on käytettävissä. Nuorille vasikoille riittää noin 0,15 - 0,20 ha laidunta eläintä kohden.

Luonnonmukaisen tuotannon ohjeissa määrätään eläintuotannon osalta, että myös sonnien tulee päästä päivittäin laitumelle laidunkaudella. Määräyksessä on siirtymäaika, joka koskee vanhoja tuotantorakennuksia ja vapauttaa niissä kasvatettavien sonnien omistajat laidunnusvelvollisuudesta. Yli vuoden ikäisten sonnien tulee päästä vähintään ulkotarhaan tai -jaloittelualueelle.

Näin koe tehtiin

MTT:n Pohjois-Pohjanmaan tutkimusasemalla Ruukissa tutkittiin laidunnuksen vaikutusta ayrshiresonnivasikoiden kasvuun. Koe alkoi 6.6.2003. Kahdelle erilliselle peltolaitumelle vietiin joko yhdeksän tai kymmenen vasikan ryhmä. Lisäksi pihattoon sijoitettiin kymmenen vasikkaa. Laiduntavat eläimet saivat kotoista väkirehuseosta, jossa oli ohraa, rypsipuristetta ja kivennäistä. Seosta annettiin joko kilo tai kaksi ja puoli kiloa eläintä kohden päivässä. Pihatton vasikat saivat väkirehuseosta 2,5 kg päivässä eläintä kohden. Pihatossa annettu karkearehu oli hyvälaatua nurmisäilörehua. Laidunnus päättyi 7.10.2003 ja se kesti yhteensä 120 vuorokautta. Vasikat olivat kokeen alussa noin kolmen kuukauden ja lopussa noin seitsemän kuukauden ikäisiä.

Molemmilla laidunryhmillä oli noin 3,5 ha, eli noin 0.35 ha laidunta eläintä kohden. Laitumet jaettiin puoliksi monivuotiseen ja yksivuotiseen nurmeen. Monivuotinen laidun oli timotei-apilaseosta. Yksivuotinen laidun koostui

puolestaan kaura-italianraiheinäseoksesta. Laitumet jaettiin kuuteen laidunlohkoon sähköaidalla.

Väkirehu annettiin itse valmistetuista ruokintakaukaloista kaksi kertaa vuorokaudessa. Eläimillä oli kevytrakenteinen säänsuoja tuulta ja auringonpaistetta vastaan. Pihatossa kasvaneilla vasikoilla oli kolmisenäisen kylmäpihaton yhteydessä myös jaloittelutarha.

Laitumet syötiin lohkoittain

Eläimet laidunsivat kutakin lohkoa kahdeksan päivää, minkä jälkeen ne siirrettiin seuraavalle lohkolle. Puhdistusniitto suoritettiin aina lohkonvaihdon yhteydessä. Näin eläimille oli jatkuvasti tarjolla hyvälaatuisia laidunruohoa. Elokuun puoliväliin saakka laidunruohon keskimääräiset D-arvot olivat 71,9. Vähemmän väkirehua syöneillä vasikoilla laidunruohon NDF-pitoisuus oli keskimäärin 44,4, ja enemmän väkirehua saaneilla 47,6. Vastaavat raakavalkuaispitoisuudet olivat 13,9 ja 15,9 % kuiva-aineesta. Vähemmän väkirehua syöneet vasikat saivat kuiva-ainetta 2 973 kg/ha, ja väkirehua enemmän syöneet 2 086 kg. Nurmi oli molemmilla ryhmillä samankorkuista ennen ja jälkeen laidunnuksen. Ennen laidunnusta nurmi oli keskimäärin 41 cm korkea ja sen jälkeen 26 cm.

Vasikat kasvavat laitumella hyvin

Laidunkauden aikana pienen väkirehulisän saaneet vasikat kasvoivat päivässä keskimäärin 1 122 g. Suuremman väkirehulisän saaneet vasikat kasvoivat puolestaan 1 247 g ja pihattovasikat 1 155 g. Laidunnuksen loputtua kaikki eläimet siirrettiin pihattoon ja niiden kasvua seurattiin 41 vuorokautta. Tuolloin kaikkien eläinten kasvu parani, koska väkirehua annettiin 3 kg eläintä kohden päivässä. Parhaiten kasvoivat kuitenkin laitumella olleet sonnit. Vähän väkirehua syöneet sonnit kasvoivat päivässä 1 508 g ja sitä runsaammin syöneet 1 455 g. Pihatossa laidunkauden viettäneet eläimet kasvoivat seurantajaksolla keskimäärin 1 327 g.

Lisätietoja: janne.kiljala@mtt.fi
puh. (08) 2708 4510

Janne Kiljala

Laiduntaminen sopii hyvin vasikoille. Niiden kasvu paranee laitumella pihattokasvatukseen verrattuna.